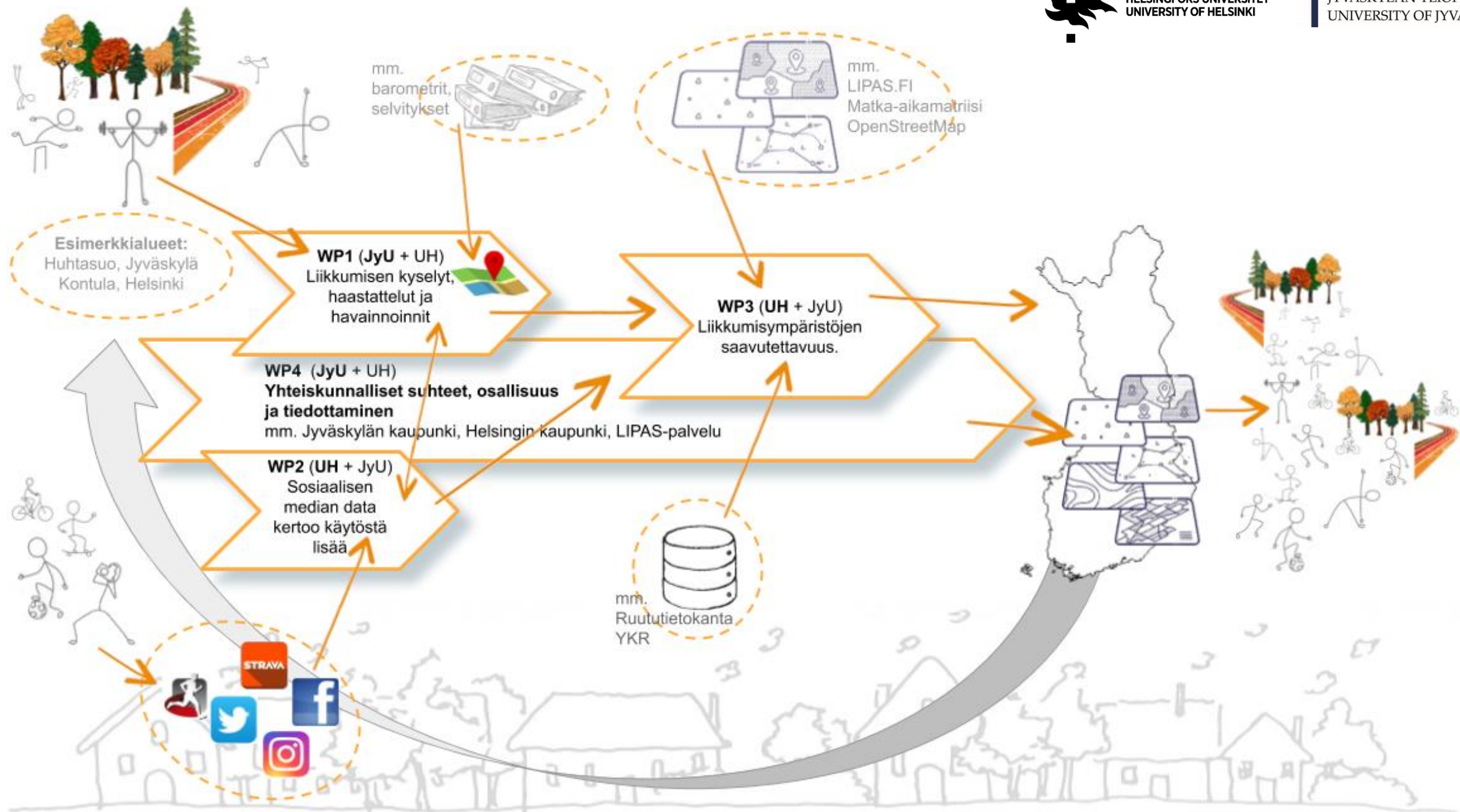
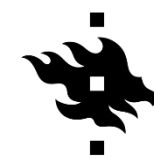

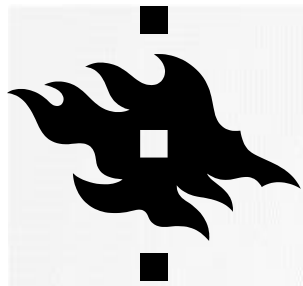

YHDENVERTAINEN LIKUNNALLINEN LÄHIÖ (YLLI) - HANKE EDISTÄÄ LÄHIÖIDEN YHDENVERTAISIA LIKKUMISMAHDOLLISUUKSIA

RASTI-webinaari 21.9.2021
Petteri Muukkonen

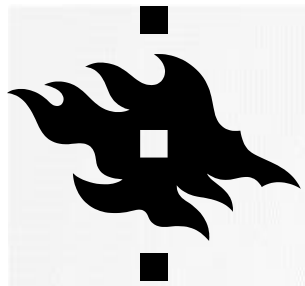

MONIPUOLISET AINEISTOT

- Puhelinhaastattelut
- Koululaiskyselyt
- Liikennevirtamittaukset
- Observoinnit paikan päällä
- Olemassa olevat liikuntabarometrit
- Sosiaalisesta mediasta saatava paikkatieto
- Sosiaalisesta mediasta saatava tieto liikkumiskäyttäytymisestä
- Maantieteellisen saavutettavuuden laskennat (matka-ajat):
 - Kävellessä, pyörällä, yksityisautolla, julkisella liikenteellä
- Olemassa olevat paikkatietoaineistot:
 - mm. LIPAS-tietokanta (liikuntapaikat), Ruututietokanta (väestötieto), YKR, Corine land Cover, Tieaineistot, kaupunkien maankäytön paikkatietoaineistot

Yhteiskehittäminen kaupunkien kanssa

TUTKIMUSAINEISTOJEN ROOLIT

Puhelinhaastattelut

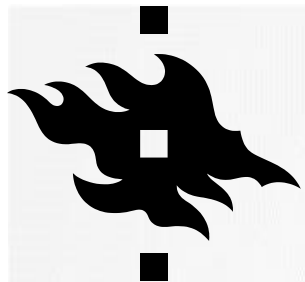
- Asenne liikuntaan ja liikunnan merkitys itselle
- Liikkumisen tyylit, lajit ja ympäristöt
- Liikkumisen esteet (sosiaalinen ja spatiaalinen saavutettavuus)
- Liikuntapaikkojen ja liikkumisympäristöjen käyttö: missä, mitä, milloin, kulkumuoto liikuntapaikalle

Laskuridata

- Liikkumisvirrat eri kohteissa (määrät): montako, milloin, missä
- Liikkumisen ajallinen vaihtelu (huipputunnit)
- Liikkumisvirtojen vaihtelu vuodenaikojen välillä

Koululaiskyselyt

- Asenne liikuntaan > urheiluseurajäsenyys + lajit
- Liikkumisen tyylit, lajit ja ympäristöt > koulumatkaliikunta
- Liikkumisen esteet (sosiaalinen ja spatiaalinen saavutettavuus)
- Liikuntapaikkojen ja ympäristöjen käyttö

TUTKIMUSAINEISTOJEN ROOLI

Havainnointi

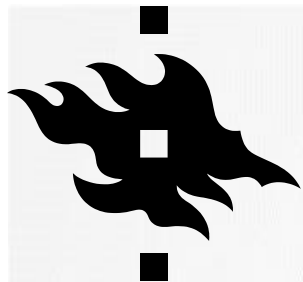
- Liikkujien määrät ja ryhmät (paljonko, yksin, perheellä, porukalla)
- Liikkujien liikuntamuodot (mitä tekevät)
- Paikan kävijävirtojen ajoitus eli temporaalinen vaihtelu päivän, viikon ja vuodenajan mukaan

Teemahaastattelut

- Vaikeasti tavoitettavien ryhmien liikkumisen selvittäminen
- Miten ja missä liikkuvat
- Liikkumisen esteet (sosiaalinen ja spatiaalinen saavutettavuus)

Maptionnaire -kyselyt

- Alueellisia liikkumismahdollisuuksia käsittelevä kysely
- Karttapohjainen kysely, jossa voi sijoittaa osan vastauksista suoraan kartalle

TUTKIMUSAINEISTOJEN: OLEMASSA OLEVAT AINEISTOT JA SELVITYKSET

Paikkatietoaineistot

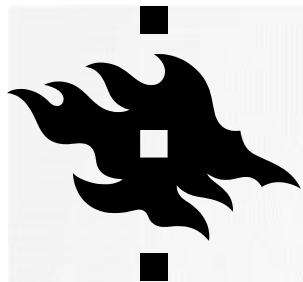
- Lipas-Liikuntapaikat ja niiden paikkatiedot
- Tiet, väylät ym.
- Matka-aikalaskennat
- Ruutuaineistot
- Sosiaalisen median big data (mm. Twitter)

Kuntien tilastotiedot tutkimusalueista

- Demografia
- Sosioekonominen tilanne
- Etninen rakenne
- Asuntokunnat

Aiemmat tutkimukset ja selvitykset

- Liikuntabarometrit JKL
- Liikkumisohjelman selvitykset HKI
- HKI laskuridata
- jne.

PUHELINHAASTATTELUT + KOULULAISKYSELYT

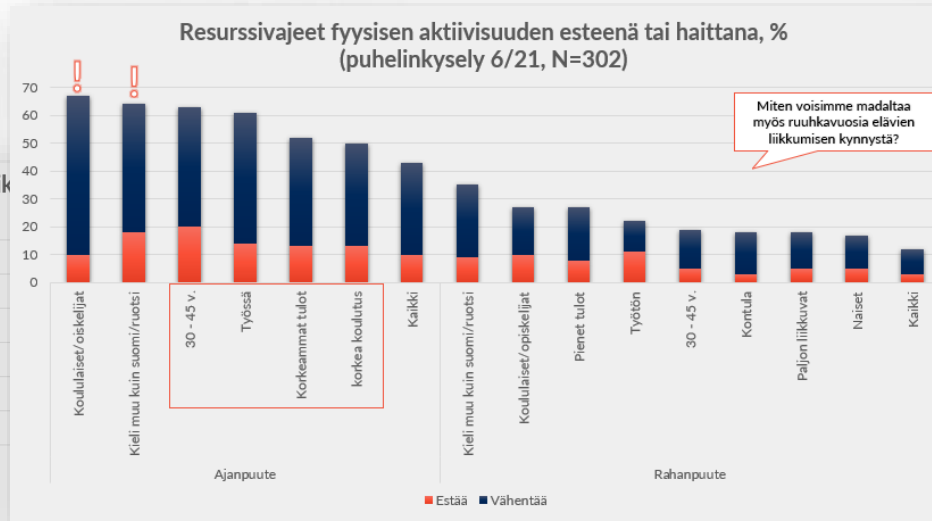
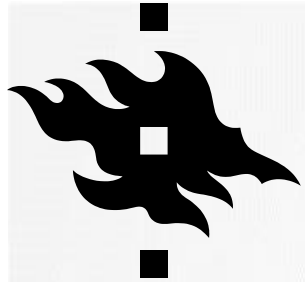
- Kohdelähiöt Huhtasuo Jyväskylässä ja Kontula Helsingissä.
 - Puhelinkysely 18-80-vuotiaille kolmesti (12/2020, N=304; 2/2021, N=351; 6/2021 N=302).
 - Lomakekysely 9-15-vuotiaille lapsille kahdesti (2/2021, N=200; 5/2021, N=216).
- Kysyttiin liikkumista (harraste- ja hyötyliikunta) edeltäneen 7 päivän ajalta.

Aikuisilla vapaa-ajan liikunnan määrä **vähentyi 36%:lla** ja **lisääntyi 14%:lla** (kolmen kierroksen ka.).

- Naisten liikkumisen määrä sekä vähentyi että lisääntyi miehiä useammin.
- Muunkielisillä liikkuminen oli vähentynyt jokaisella kierroksella suomea tai ruotsia puhuvia useammin.

Lapsilla vapaa-ajan liikunnan määrä **vähentyi 36%:lla** ja **lisääntyi 15%:lla** (kahden kierroksen ka.)

PUHELINKYSELYT – LIKKUMISEN ESTEET LÄHIÖSSÄ?

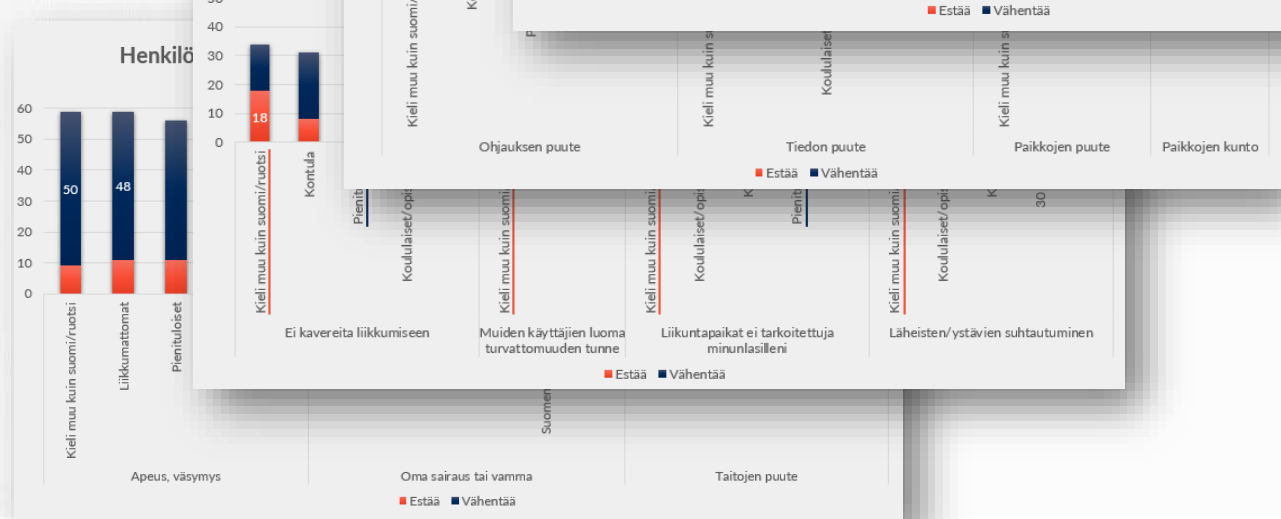

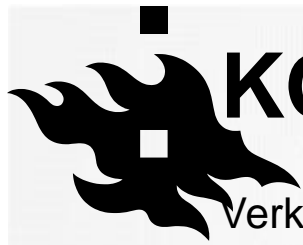
Paikat kunnossa, ohjauksen ja tiedon puutteeseen voidaan vaikuttaa

Henkilökohtaiset esteet useammin vähentävät kuin estävät liikumista

Opiskelijoilla, muunkielisillä ja pienituloisilla enemmän sosiaalisia liikkumisen esteitä

Miten voisimme madaltaa myös ruuhkavuosia elävien liikkumisen kynnyksiä?

KOULULAISKYSELYN TULOKSIA

Verkkokysely koulutunnin aikana helmikuussa ja
toukokuussa 2021

- Paikkojen käyttö ja käyttötavat *edeltävällä viikolla*
 - liikuntapuistoja, koulupihoja, leikki- ja toimintapuistoja, luonto, koti, kevyen liikenteen väylät, muut
- Koulumatkojen kulkutavat
- **Esteet** paikkojen käytölle
- Mieluisimmat vapaa-ajan paikat
- Somen käyttö liikunnasta postaamiseen

Vastaajia n. 250, samat koululuokat

YLLI Kysely koululaisille II

Seuraavaksi on monta kysymystä **LIIKKUMISESTA** eri paikoissa.

Mieti **KOULUAJAN ULKOPUOLISTA AIKAA**. Siis älä kerro koulun liikuntatunneista ja välitunneista.

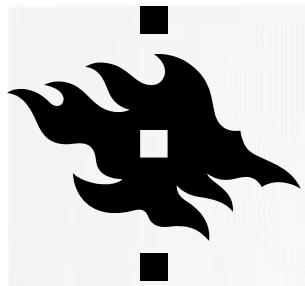
Mieti **KAIKENLAISTA LIIKKUMISTA**, kuten esimerkiksi ulkoilu, harrastukset ja pihaleikit.

Mieti viimeistä **VIKKOA** eli edellistä 7 päivää. Siihen kuuluvat arkipäivät ja viikonloppu.

Edellinen

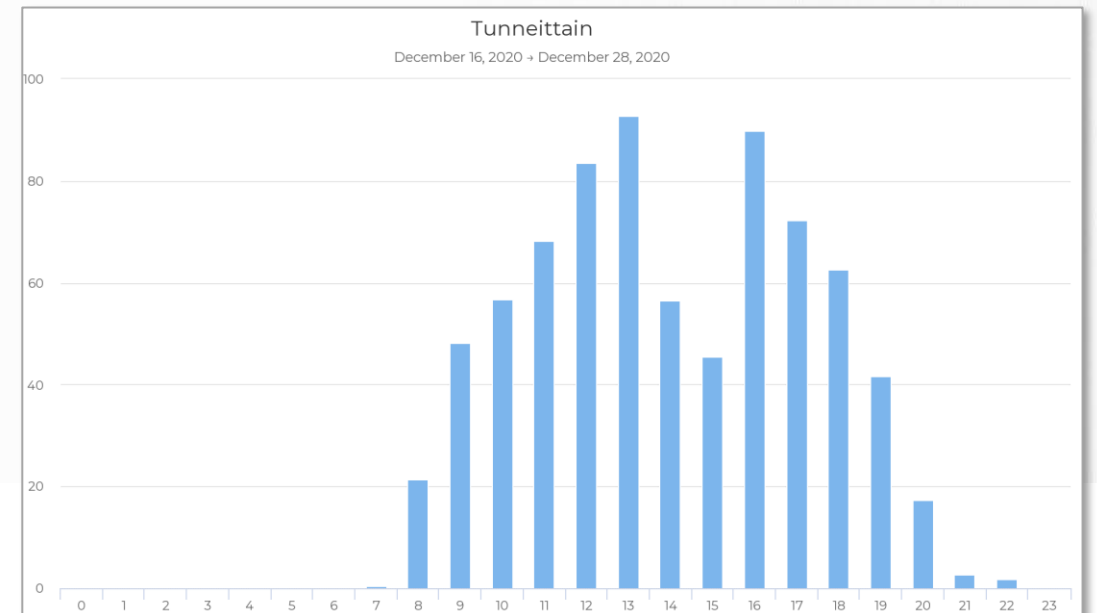
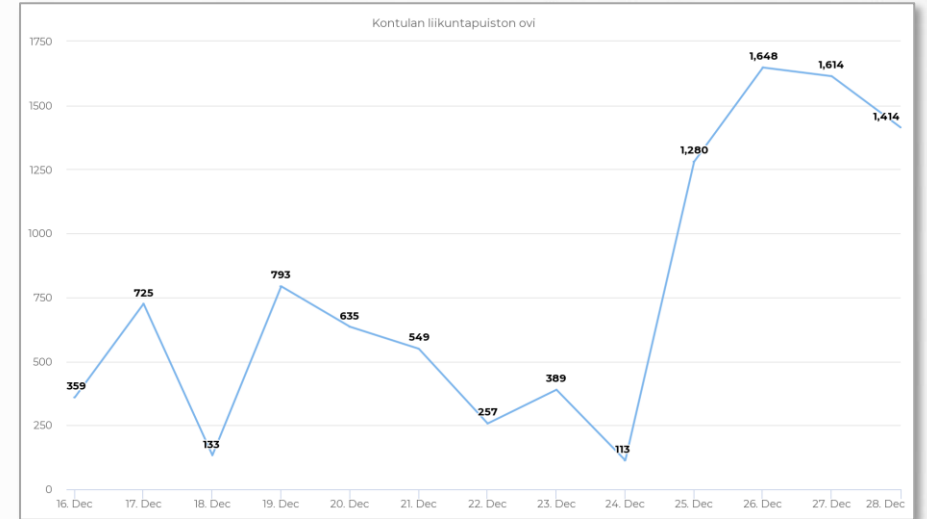
Seuraava

	Helmi 2021	Toukokuu 2021
Alue	Huhtasuo 53 % Kontula 47 %	Huhtasuo 51 % Kontula 49 %
Sukupuoli	Tyttyjä 47 % Poikia 50 % Muu/e.h.k. 2 %	Tyttyjä 50 % Poikia 47 % Muu/e.h.k. 2 %
Luokka-aste	3. lk 25 % 5. lk 25 % 7. lk 21 % 9. lk 30 %	3. lk 31 % 5. lk 22 % 7. lk 21 % 9. lk 23 %
Liikuntaseuraan kuuluvat	41 %	38 %

ESIMERKKI LIIKENNEVIRTAMITTAUKSESTA

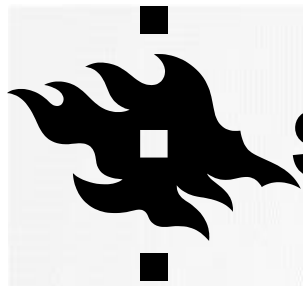
Esimerkki: Kontulan liikuntapuiston ovi 16.-28.12.2020

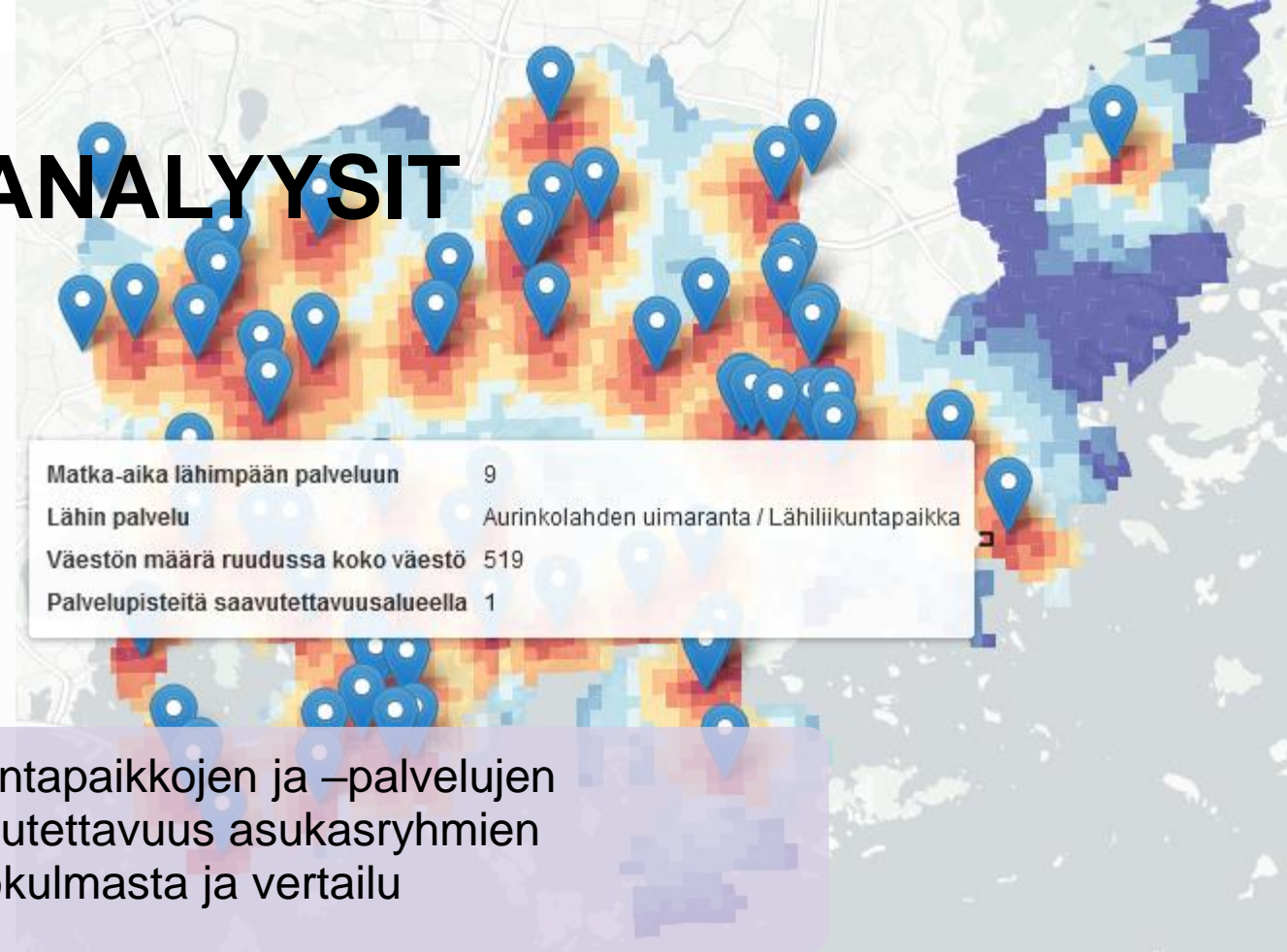

ESIMERKKI LIKENNEVIRTTAMITTAUKSESTA

SAAVUTETTAVUUSANALYYSIT

Tekninen saavutettavuus
(matka-aika)

Sosiaalinen
saavutettavuus

Liikuntapaikkojen ja –palvelujen
saavutettavuus asukasryhmien
näkökulmasta ja vertailu

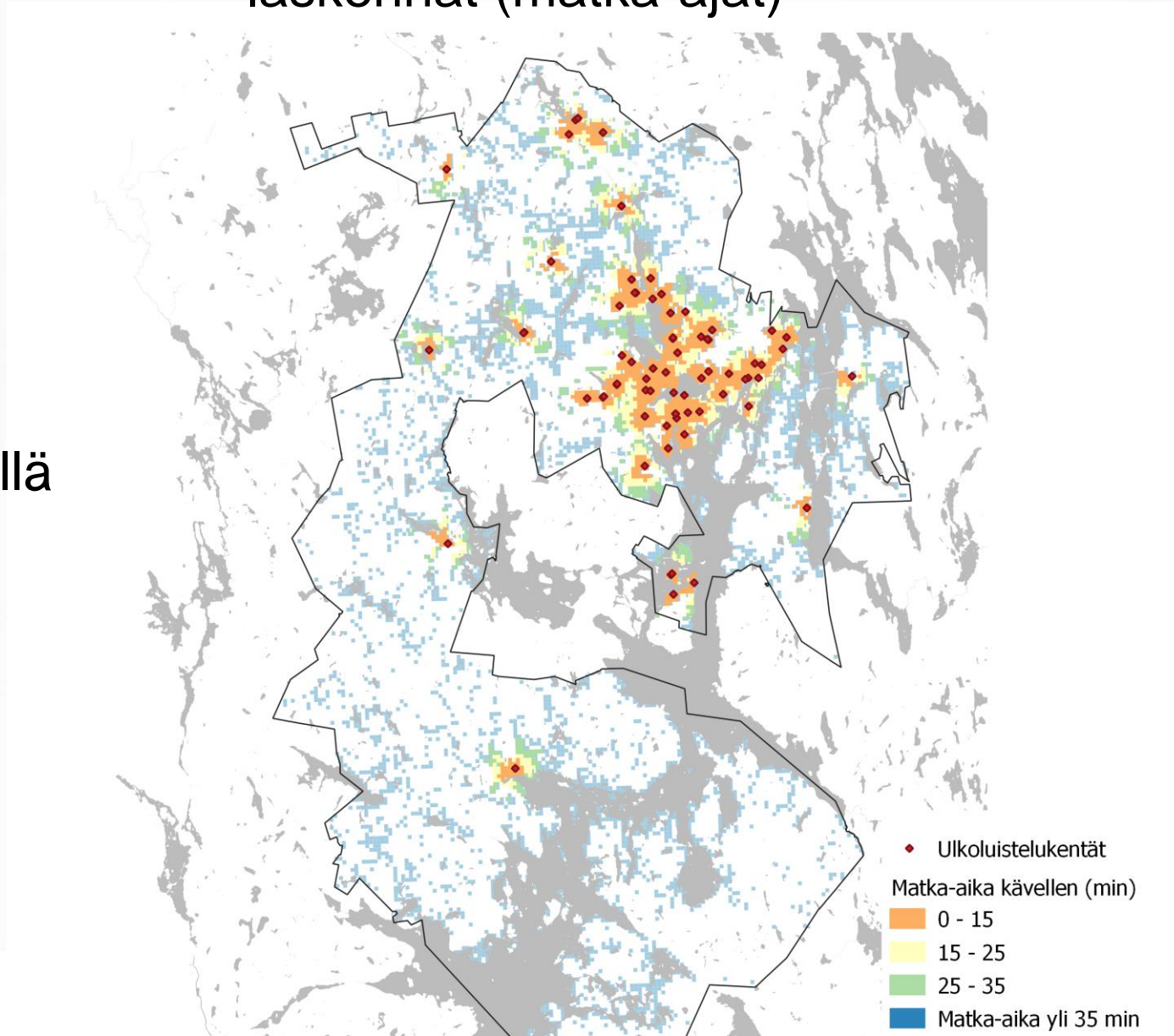

GIS suunnittelun ja
päättöksenteon apuna

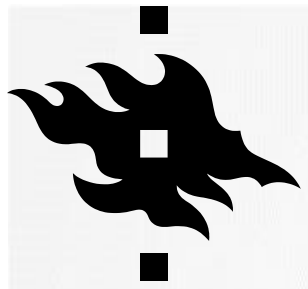
Paikkatietoanalyysien potentiaali
aktiivisen elämäntavan esteiden
kartoittamisessa ja purkamisessa

Esimerkki: Maantieteellisen saavutettavuuden laskennat (matka-ajat)

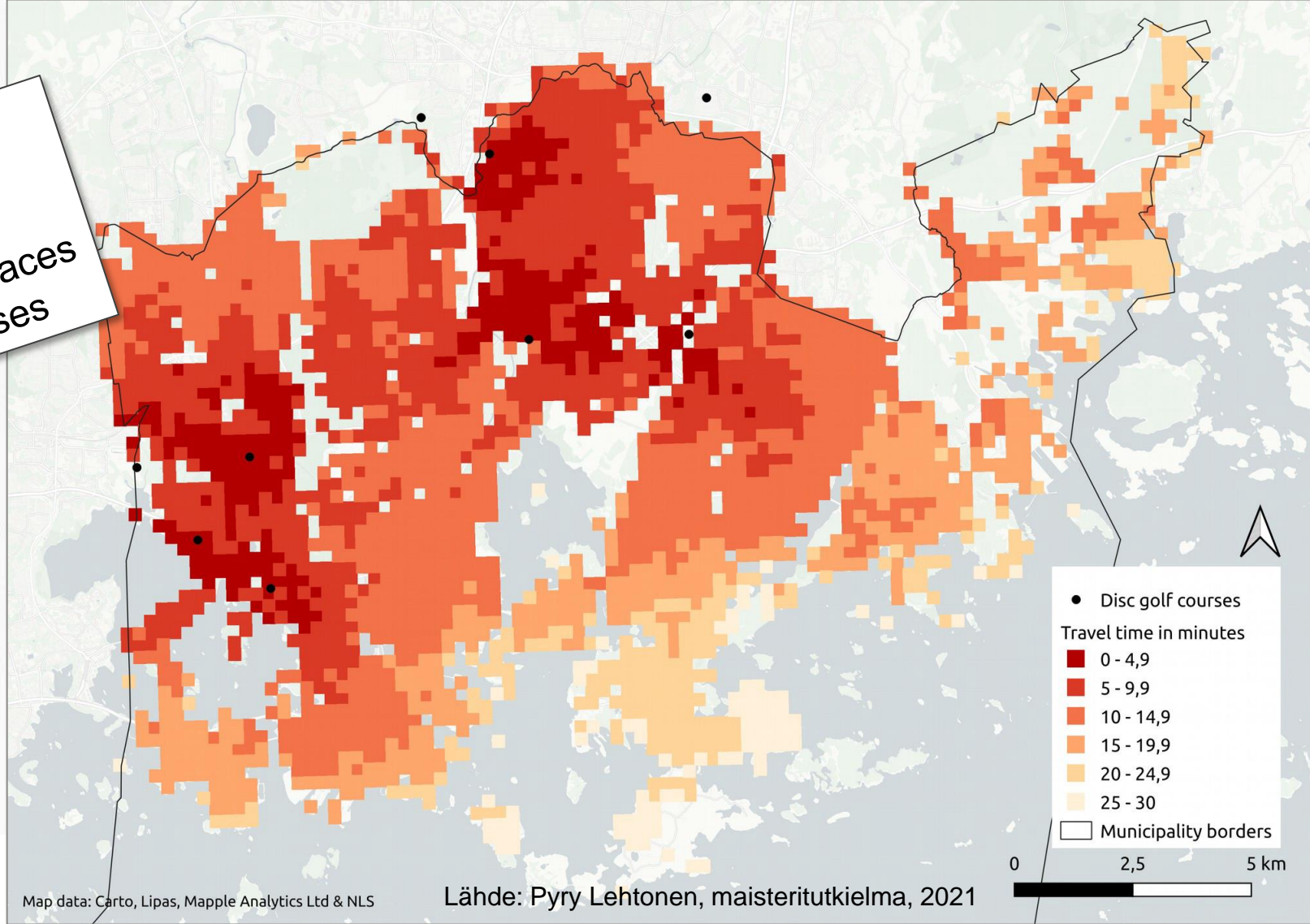
- Kävelleen
- Pyörällä
- Yksityisautolla
- Julkisella liikenteellä

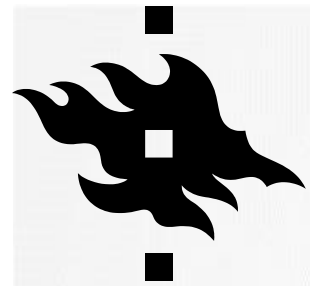
Esimerkki: Maantieteellisen saavutettavuuden laskennat (matka-ajat)

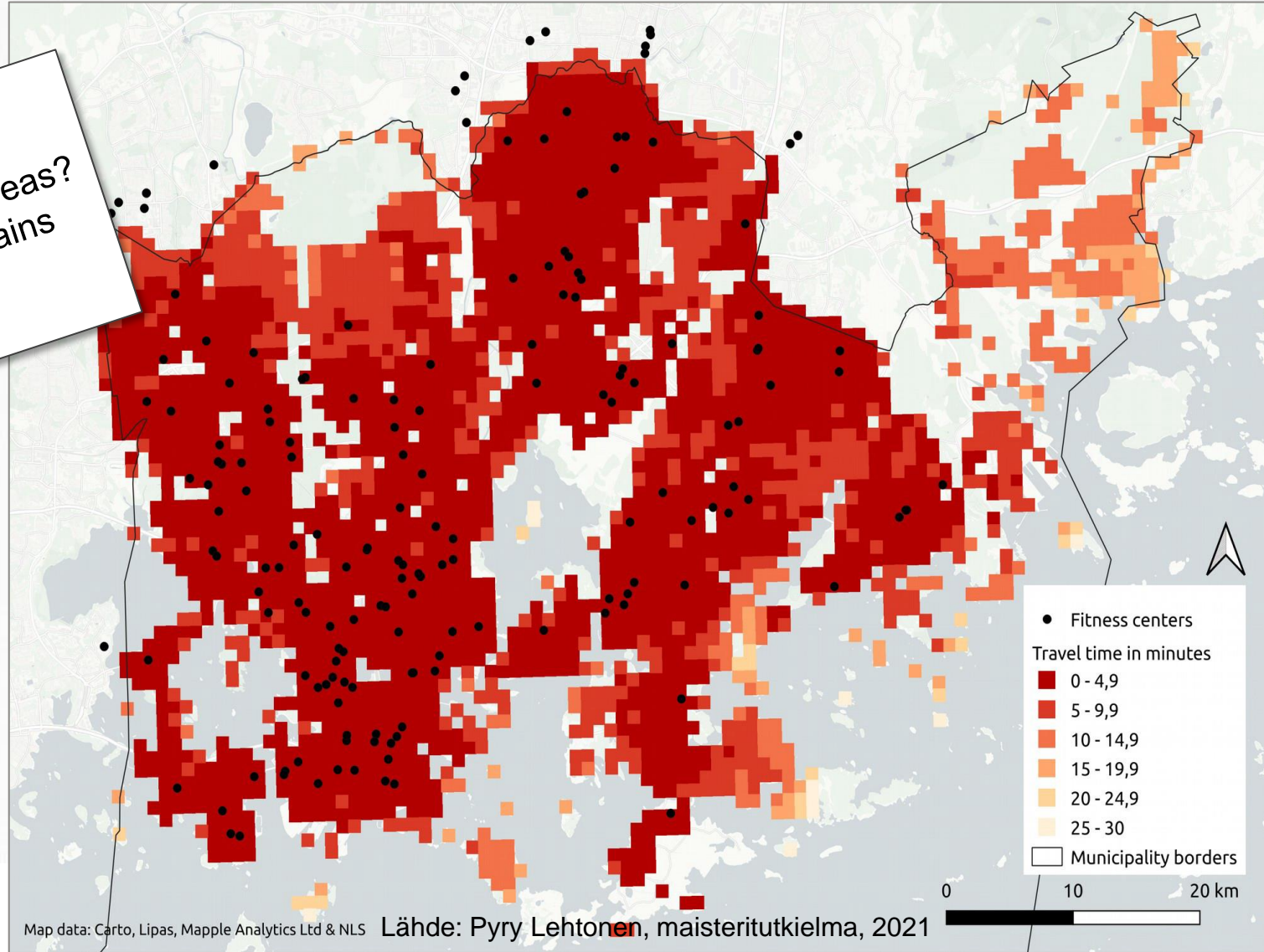
- Disc golf courses
- By private car?
- Publicly funded
- Need for open spaces
- → Only few courses

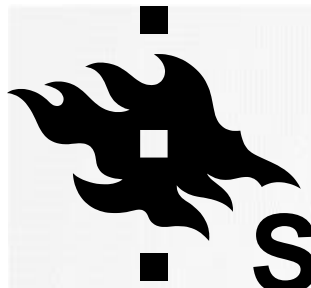

Esimerkki: Maantieteellisen saavutettavuuden laskennat (matka-ajat)

- Gyms
- By walking/cycling?
- Near densely populated areas?
- Private companies or chains
- Amount of gyms is high
- Age structure

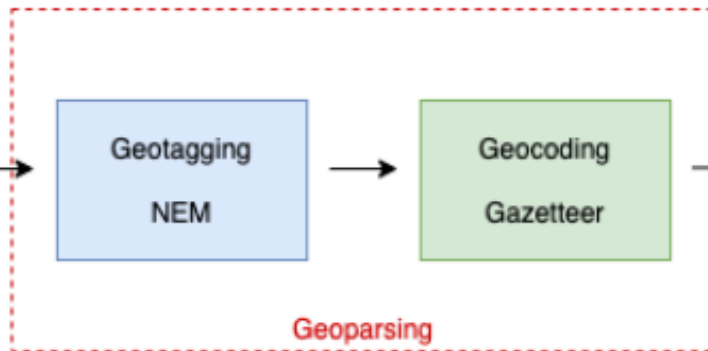
SEURAAVAT ANALYYSIVAIHEET SPATIAALISEN SAAVUTETTAVUUDEN LASKENNASTA

- Maankäyttöaineistoista (SYKE, kaupungit) → Walkability-indeksi
 - Ulkoiluun ja liikkumiseen soveltuvat ympäristöt
 - ~ ei-rakennetut liikkumisympäristöt
- Ruututietokannasta → mm. Sosioekonominen summamuuttuja
 - Kertoo asuinalueiden, tilastoruutujen (250 m x 250 m; 1 km x 1 km) huono- ja hyväosaisuudesta suhteessa kaupungin keskiarvoon.

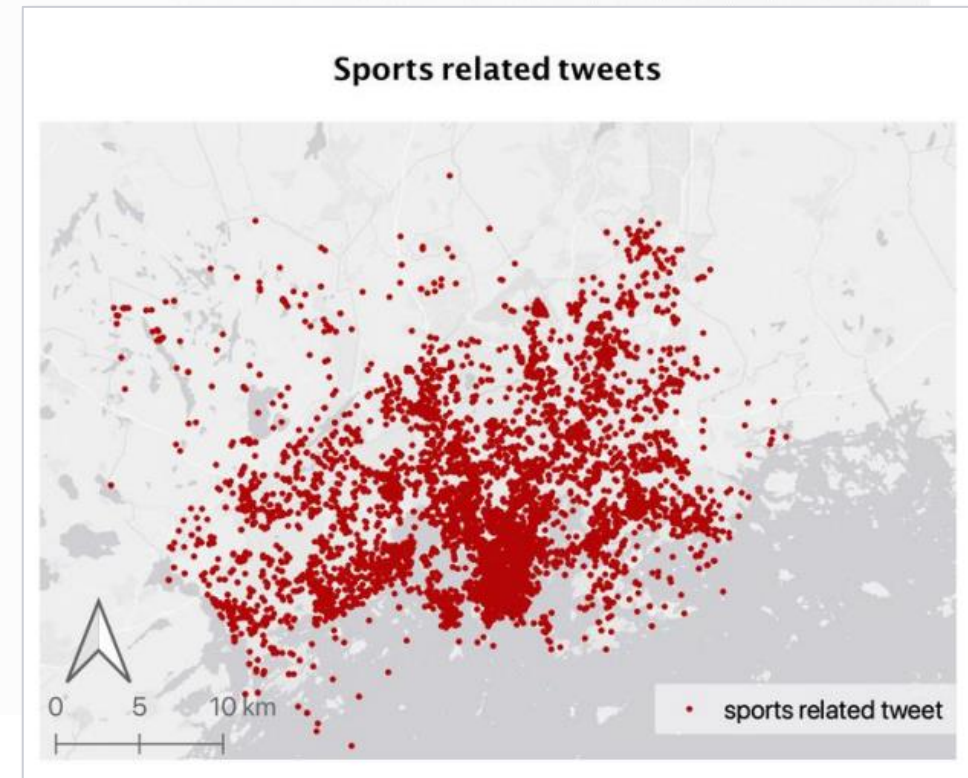
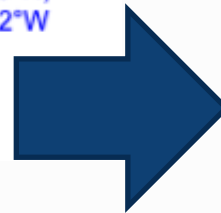
SOSIAALISEN MEDIAN BIG DATA

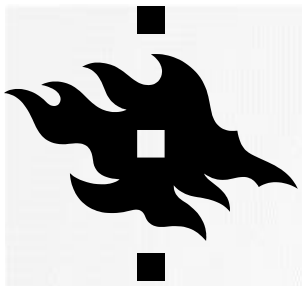

Input: text
"Enjoyed a sunny run
around **Töölönlahti**"

Output: coordinates
60.180619°N,
24.932532°W

SOSIAALINEN MEDIA (TWITTER)

Alustavat tavoitteet:

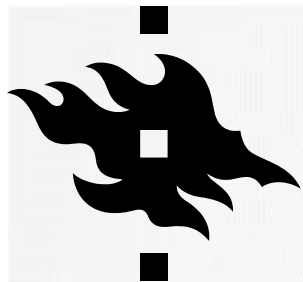
- Millaisia mahdollisuuksia somedatan analyysi voi tarjota urheiluolosuhteiden kehittämiseksi?
- Ketkä postaavat urheiluaktiviteeteistään? Ketkä eivät? Missä ja minkä tyyppisissä paikoissa käyttäjät urheilevat ja liikkuvat?

Rajoitteet:

- Yksityisyydensuoja, rajallinen pääsy Twitterin aineistoihin
 - (Paikka)tiedon epätarkkuus
 - Datan louhinta työlästä, kokeilussa uusia metodeja

Seuraavat askeleet:

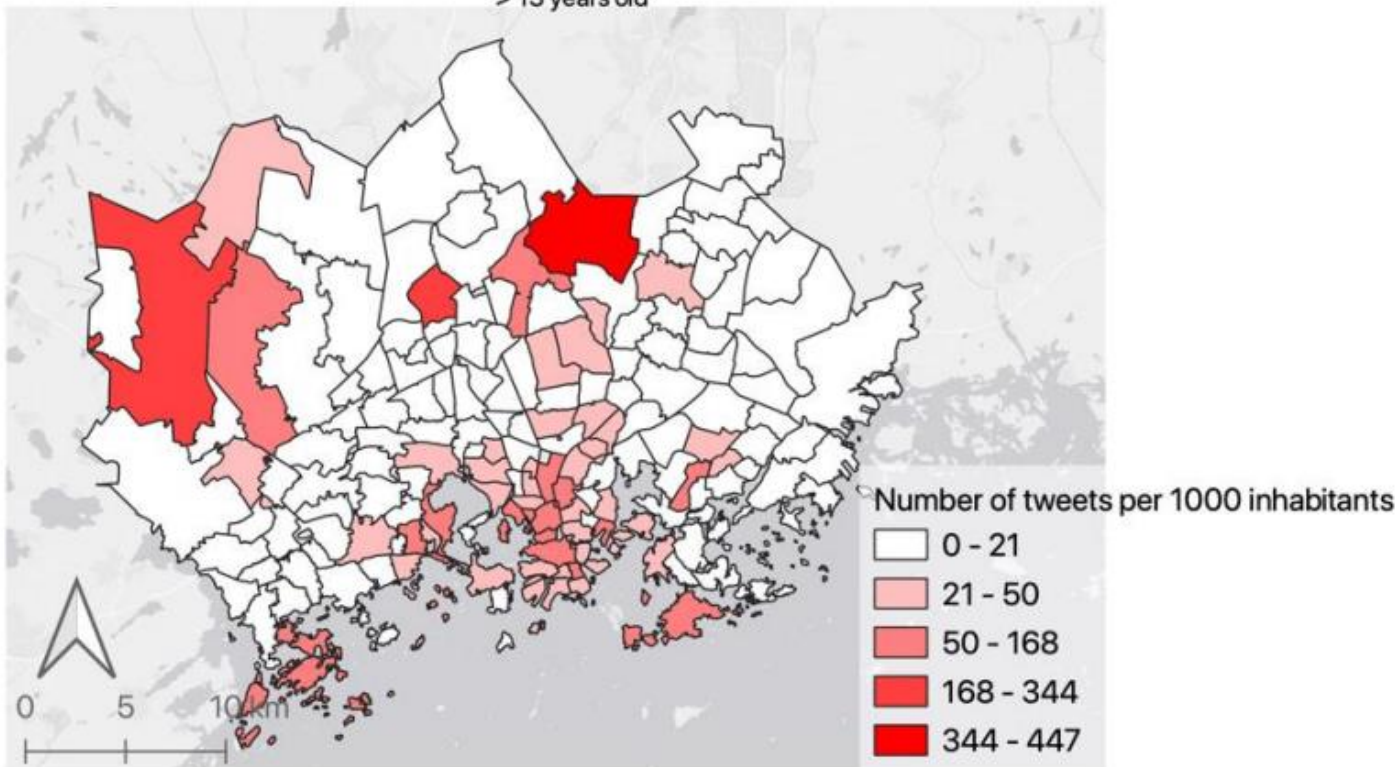
- Datan louhinta, menetelmien kehittäminen ja kokeilu

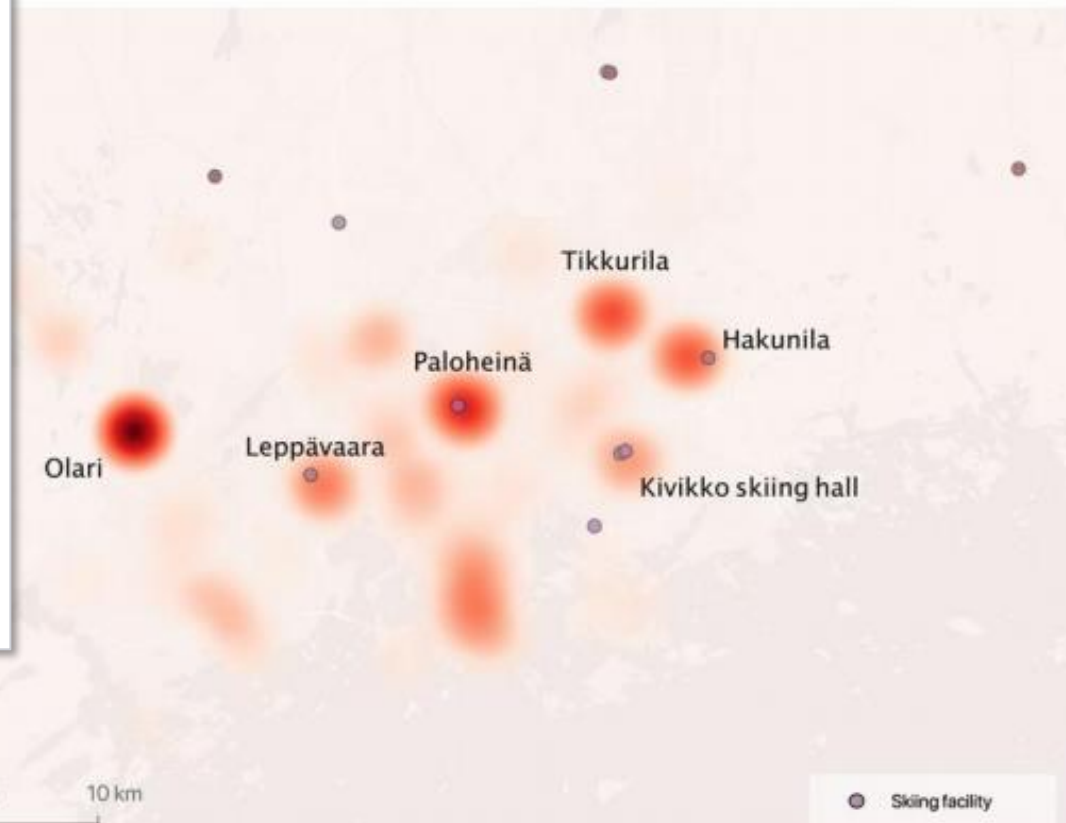
SOSIAALISEN MEDIAN BIG DATA

Sports related tweets relative to population

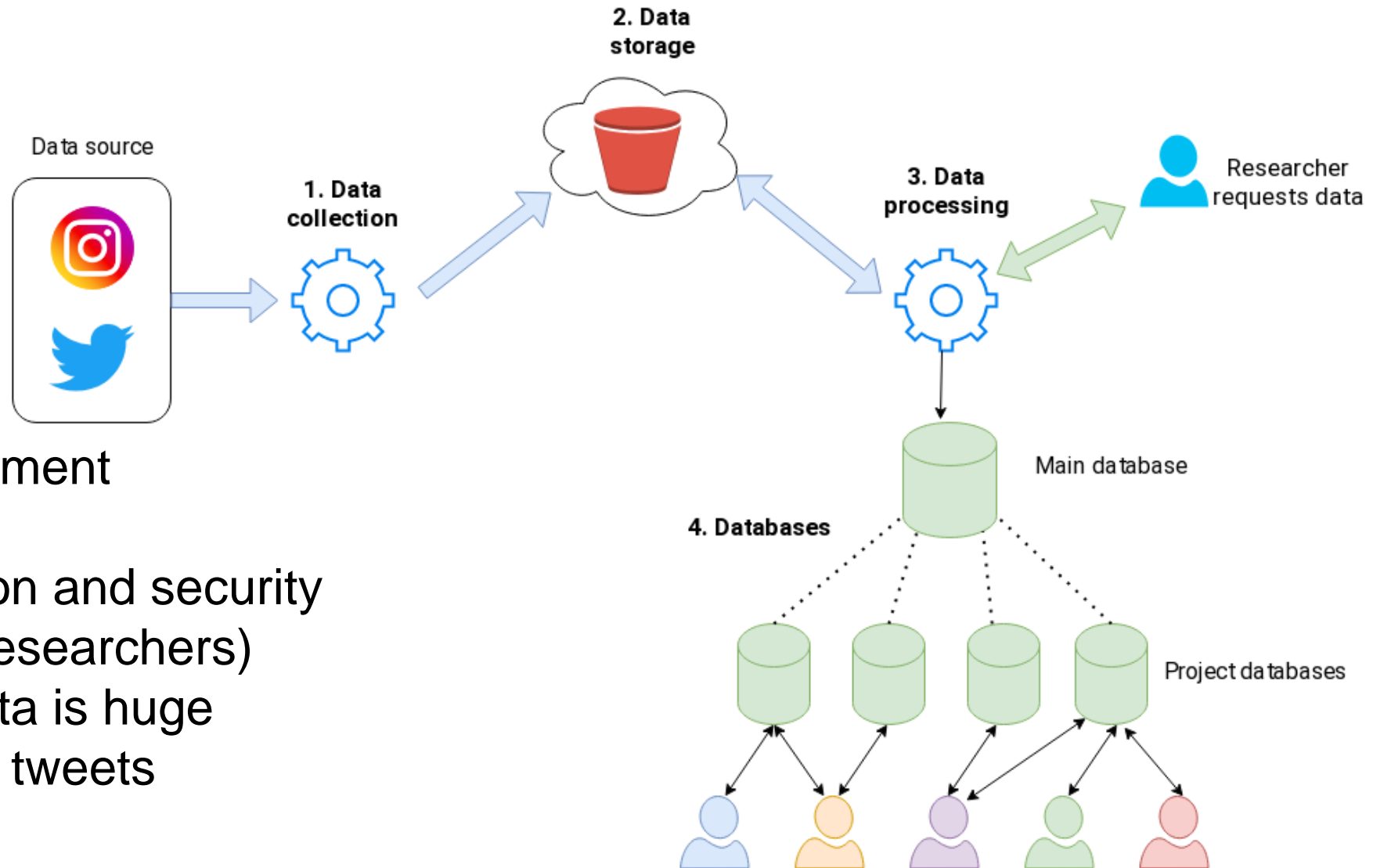
> 13 years old

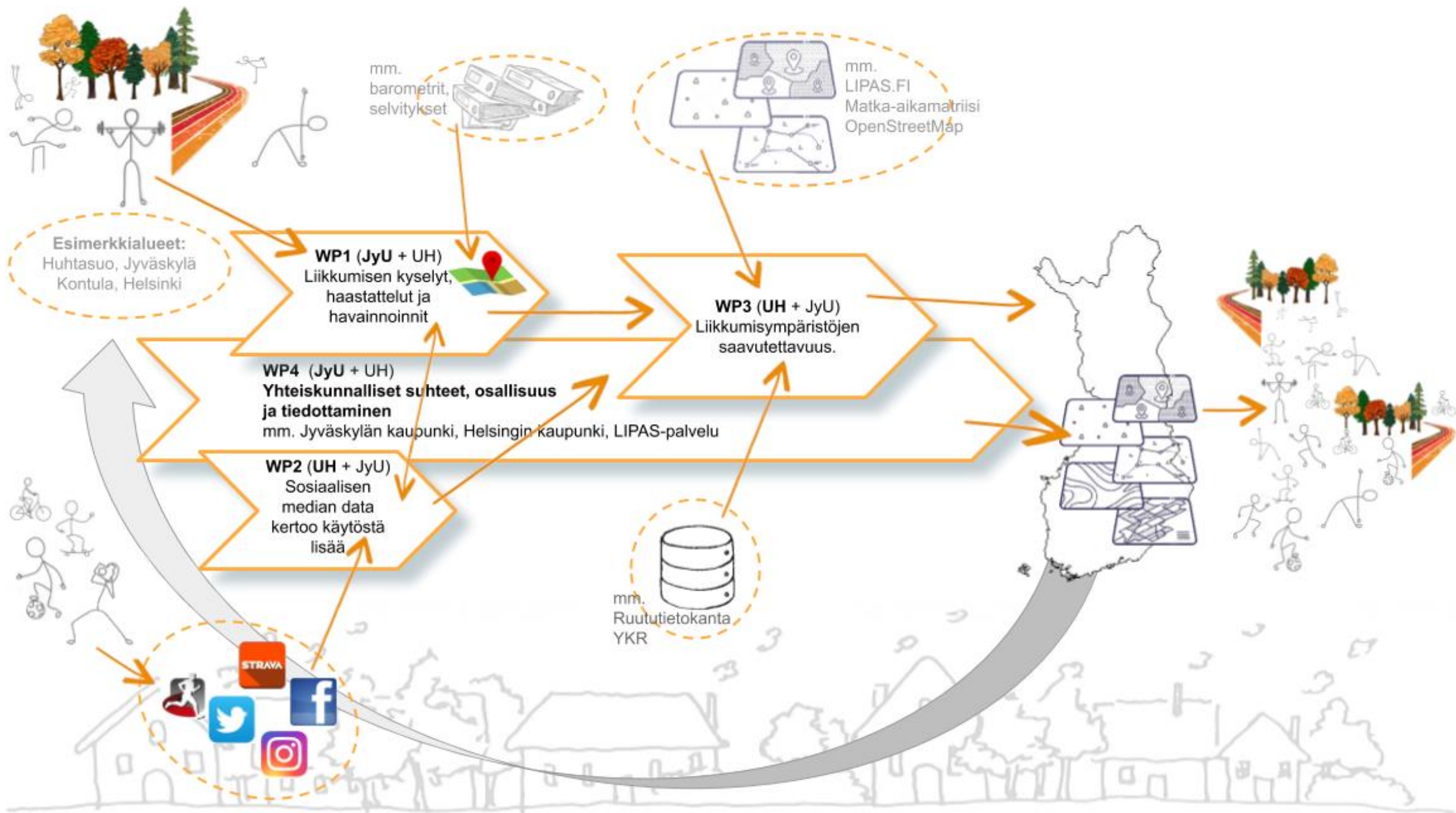
Heatmap of skiing tweets

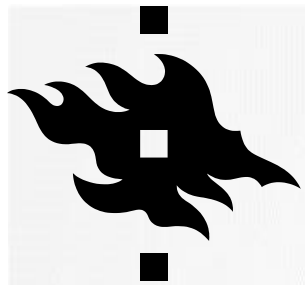
SOSIAALISEN MEDIAN BIG DATA

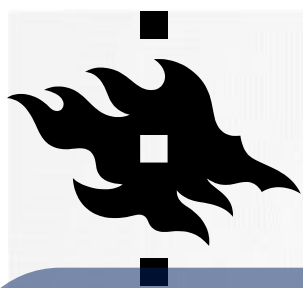
- Data management
- Privacy
- Data protection and security
- User rights (researchers)
- Amount of data is huge
 - Millions of tweets

YHTEISKEHITTÄMINEN KAUPUNKIEN KANSSA

- Sosiaalipoliittisesti orientoituneen liikuntapalvelutuotannon ja -tarjonnan yhteiskehittäminen
 - Tiivis yhteistyö jo suunnitteluvaiheesta
 - Kaupunkien tietotarpeet
 - Tiedolla ohjaaminen ja tiedolla vaikuttaminen
 - Toimintatutkimus
 - Käytännön toimijoille ajankohtaisia tuloksia ja menetelmiä
 - Uutiskirjeet
 - Temaattisia työryhmiä
 - Tiedolla johtamisen tiimi
 - Lipas-tiimi
 - Tarpeen mukaan järjestetään lisäksi laajempia webinaareja / keskustelutilaisuuksia
 - Kaupungit olleet jo tyytyväisiä kohtaamisiin toisen kaupungin kollegoiden kanssa
 - Oppimisen paikka myös tutkijoille

YHDENVERTAISUUTTA EDISTÄVÄN LIIKUNTAPALVELUTUOTANNON YHTEISKEHITTÄMINEN

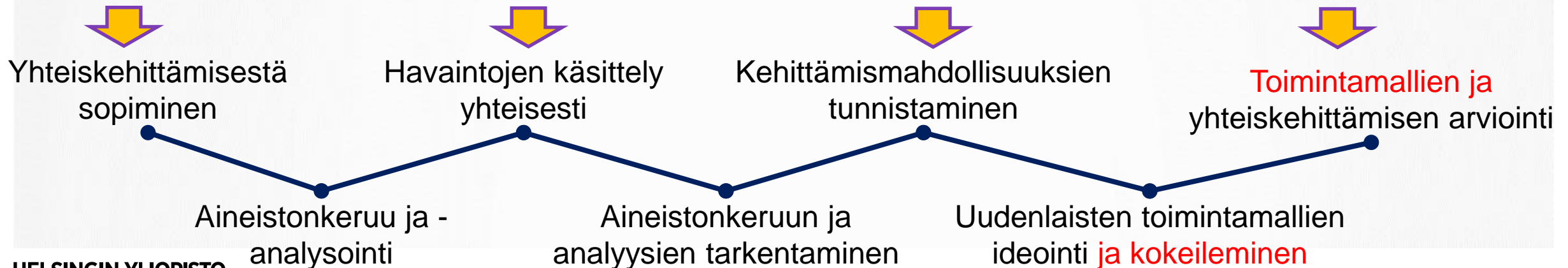
LÄHTÖASETELMA:

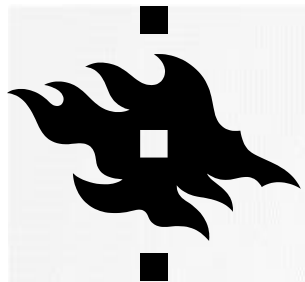
Hyvinvointipoliittinen intressi: Lihasvoimin liikkumista ja liikunnan harrastamista tukevat toimet osana hyvinvointierojen ja –vajeiden hallintapyrkimyksiä.

Liikuntasosiologinen intressi: Elinolojen ja sosiaalisen tilan piirteiden yhteys liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen sekä liikuntatoimen tiedoneuvonnan kehittäminen.

Maantieteellinen intressi: eri aineistoja yhdistelevän paikkatietoanalytiikan soveltuvuus liikuntatutkimuksen ja liikuntapalvelutuotannon kehittämisen tarkoituksiin.

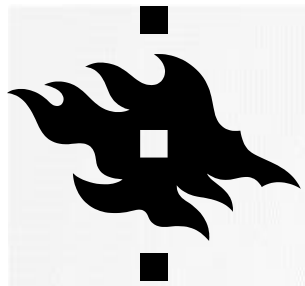
Kunnallisen liikuntapalvelutuotannon intressi: Liikuntapoliittisen päätöksenteon ja liikuntapalvelutarjonnan kehittämisen tietoperustan ja tiedoneuvonnan vahvistaminen

TIIMIYHTEISTYÖESIMERKKI: LIPAS-KEHITTÄMINEN

- LIPAS-tietokanta ja -karttapalvelu kokoaa liikuntapaikkatiedot yhteen
 - Liikuntaolosuhteiden tilastointi ja vertailu
- Koottu muutaman hengen kehittämistiimi - mukana sekä Jyväskylän että Helsingin kaupunkien työntekijöitä.
- Myöhemmin tavoitteena kehittää myös liikuntapaikkojen saavutettavuuden arviointiin sopivia työkaluja.
- Onnistuneet tuotokset julkaistaan osana Lipas.fi – palvelua.

TIEDOLLA JOHTAMISEEN LIITTYVIÄ TARPEITA

- Datan hallinta (olennaisen datan/information tunnistaminen ja saavuttaminen)
- Tiedon käyttö toiminnan vaikutusten arvioinnissa
- Tiedon käyttö strategisessa suunnittelussa (Esim. Liikuntapaikkahankkeiden suunnittelussa)

Hankkeemme keskittyy lähiöohjelman mukaisesti tarkastelemaan liikkumismahdollisuuksien alueellista yhdenvertaisuutta = *Koetamme yhdessä tunnistaa olennaisinta ja systemaattisesti liikuntasuunnittelijoiden saavutettavissa olevaa, yhdenvertaisista liikkumismahdollisuuksista kertovaa tietoa sekä edistää sen käyttöä (=madaltaa käyttökynnystä).*

= PERUSPELI KUNTOON = Rullaava tilanneanalyysi yhdenvertaisuuteen vaikuttavista seikoista

TOIMENPITEITÄ YLLI-HANKKEESSA

Maantieteellinen/fyysinen:

- Palvelujen / paikkojen:
 - Määrä
 - Tyyppi
 - Laatu
 - Esteettömyys

Tiedon:

- Informaation saatavuus ja ymmärtämisen varmistaminen.

Taloudellinen:

- Mahdollisuus osallistua taloudellisesta tilanteesta riippumatta

Mentaalinen:

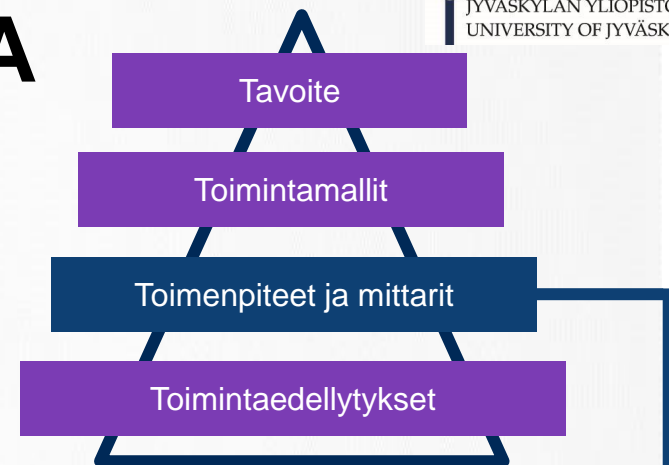
- Motivaatio
- Pelot

Kyvyllinen ja taidollinen:

- Kyvyt, taidot ja tiedot, joita yksilö tarvitsee liikkumiseen

Sosiaalinen/asenteellinen:

- Arvot
- Vuorovaikutus
- Miten eri ryhmiin suhtaudutaan?
- Miten eri ryhmät itse voivat vaikuttaa heihin suhtautumiseen?
- Taustoiltaan erilaisten ihmisten huomioiminen

Sosiaalinen saavutettavuus voimakkaammin esiin suunnittelua ja päätöksentekoa ohjaaviin asiakirjoihin.

Alueellinen yhdenvertaisuuskoulutus

LIPAS-analyysityökalu

